

12 mars 2025

Remissvar från Sveriges Stadsmissioner

Remissyttrande över remittering av betänkandet Vissa åtgärder för stärkt återvändandeverksamhet och utlänningskontroll (SOU 2024:80) Diarienummer Ju2024/02572

Riksföreningen Sveriges Stadsmissioner samlar på nationell nivå den lokala Stadsmissionen i Göteborg, Kalmar, Skåne, Stockholm, Sörmland, Umeå, Uppsala, Västerås, Örebro och Östergötland och arbetar för människor som lever i utsatthet och utanförskap i Sverige. Tillsammans bedriver vi professionell social omsorg, utbildning och arbetsintegration på 40-talet orter runt om i Sverige och möter 5000 - 7000 människor dagligen.

Stadsmissionens vision är ett mänskligare samhälle, där alla har makt att forma sina egna liv och är delaktiga i samhället. Det sociala arbetet utgår utifrån en kristen värdegrund som värnar om alla människors lika värde och rättigheter oberoende av livssituation.

Sveriges Stadsmissioner skriver under på FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och verkar för alla människors rätt till bostad, sysselsättning och social trygghet.

Sveriges Stadsmissioners utgångspunkter för yttrandet

Stadsmissionen är en idéburen organisation som arbetar för att skapa ett mänskligare samhälle där alla har makt att forma sina egna liv och är delaktiga i samhället. Detta gör Stadsmissionen genom att arbeta med social omsorg, utbildning och arbetsintegration för att hjälpa de mest utsatta människorna i samhället.

Sveriges Stadsmissioner verkar utifrån en grundläggande respekt för alla människors lika värde, rättigheter och möjligheter, i enlighet med FN:s deklaration om mänskliga rättigheter. För oss är det av yttersta vikt att samhällets lagstiftning skyddar och säkerställer lika rättigheter och likhet inför lagen för alla. Stadsmissionen arbetar utifrån ett rättighetsbaserat perspektiv och verkar aktivt för att dessa mänskliga rättigheter ska respekteras och tillgodoses i samhället såväl som i vår egen verksamhet. Med denna utgångspunkt lämnar Sveriges Stadsmissioner yttrandet.

Sammanfattning

Sveriges Stadsmissioner avstyrker förslaget om informationsplikt för myndigheter då dessa åtgärder inte är proportionerliga eller nödvändiga. Informationsplikten riskerar att leda till oproportionerliga intrång i den personliga integriteten, urholka tilliten mellan individer och offentliga aktörer, indirekt påverka tillgången till grundläggande rättigheter och välfärdstjänster för utsatta grupper samt leda till ökad marginalisering och social utestängning.

Sveriges Stadsmissioner saknar en omfattande och djupgående analys av verkställigheten av utvisningar idag liksom en barnkonsekvensanalys samt förslag på mindre ingripande och mer effektiva åtgärder.

Om förslaget om informationsplikt ändå genomförs påpekar Sveriges Stadsmissioner att det är en för bred definition att uppgiftsskyldigheten för myndigheter ska omfatta *uppgifter som den utlämnande myndigheten förfogar över*. Att uppgifter ska lämnas till en av de verkställande myndigheterna medför tillika en risk att personuppgifter sprids utan tillräcklig kontroll och transparens, vilket strider mot principerna i EU:s dataskyddsförordning.

Förslaget att myndigheter ska vara skyldiga att lämna uppgifter när det finns *"anledning att anta"* att en person saknar rätt att vistas i Sverige saknar en mer precis definition vilket Sveriges Stadsmissioner menar riskerar att leda till bristande rättssäkerhet. Frågan om informationsutbytet är förenligt med gällande dataskyddslagstiftning är inte tillräckligt utredd.

Sveriges Stadsmissioner avstyrker även förslaget om en ny sekretessbrytande bestämmelse som ska möjliggöra för verkställande myndigheter att inhämta information om en utlänning från andra myndigheter vid behov. Detta då det saknas en tydlig avgränsning för tillämpningen, vilket innebär en betydande risk för godtyckliga och oproportionerliga behandlingar av bland annat känsliga personuppgifter.

Sveriges Stadsmissioner pekar på att den ökande behandlingen av personuppgifter medför en stor risk för att kränka den personliga integriteten då målgruppen är *alla som kan antas sakna uppehållstillstånd*, vilket innebär att det även kan omfatta personer som faktiskt har rätt att vistas i landet.

Sveriges Stadsmissioner avstyrker förslaget att kontrollåtgärder vid inre utlänningskontroll ska få vidtas om det finns *anledning att anta* att en utlänning saknar rätt att vistas i landet, vilket är en sänkning av beviskrav från tidigare *grundad anledning att anta*. Detta därför att det då finns en ökad risk för integritetskränkningar, etnisk diskriminering och rasprofilering och då ett sådant sänkt beviskrav gör att grundprincipen att kontroller ska utföras rättssäkert och objektivt blir svårare än det redan är idag att upprätthålla.

Sveriges Stadsmissioner avstyrker förslagen om ökad användning av fingeravtryck, fotografier och uppgifter i Migrationsverkets register eftersom det kan innebära en gradvis urholkning av rättssäkerheten i asylförfarandet. Förslaget att sänka åldersgränsen för registrering av fingeravtryck till sex års ålder går emot

barnkonventionens grundläggande principer, särskilt rätten till icke-diskriminering och barnets bästa. Förslagen om ytterligare tvångsmedel för att klarlägga en utlännings identitet avstyrks också, allra helst avsaknaden av en tydlig åldersgräns och explicita proportionalitetskrav för barn. Det är oacceptabelt att barn att kroppsvisitera barn för att hitta telefoner och tvinga barn att låsa upp dem med biometriska metoder.

Sveriges Stadsmissioner avstyrker förslaget gällande provtagning för vissa sjukdomar i syfte att kunna verkställa beslut om avvisning, utvisning eller överföring, på grund av att det är ett betydande intrång i den personliga integriteten allra helst när barn tvångstestas. Det följs inte heller av efterföljande vårdrättigheter.

4.4.1 Nya bestämmelser om uppgiftsskyldighet i utlänningslagen

Sveriges Stadsmissioner ställer sig bakom utredningens förslag om att undanta skola, hälso- och sjukvård samt socialtjänsten från informationsplikten. Sveriges Stadsmissioner avstyrker utredningens förslag om att Kriminalvården, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Skatteverket, Pensionsmyndigheten och Kronofogdemyndigheten ska omfattas av informationsplikten.

Utredningen har haft ett begränsat uppdrag och har inte gjort en övergripande analys av eller alternativa, potentiellt mindre ingripande och mer effektiva åtgärder. För att kunna göra en välgrundad bedömning av den föreslagna förändringen krävs en djupare analys av alternativa lösningar som kan förbättra återvändandearbetet utan att inskränka på rättssäkerhet och mänskliga rättigheter.

Utredningen har haft i uppdrag att bland annat lämna förslag på en reglering som innebär ett utökat informationsutbyte i syfte att verkställa fler utvisningar, och försvåra möjligheterna att leva i landet utan tillstånd. Uppdraget var också att utreda om det fanns situationer som kan behöva undantas från en informationsplikt. Utredningens slutsatser är att de föreslagna förändringarna är nödvändiga och proportionerliga, vilket Sveriges Stadsmissioner inte instämmer i. Om förslaget genomförs kommer fler myndigheter att behöva hantera uppgifter med direkt koppling till migrationskontroll. Med beaktande av det, och de omfattande lagstiftningsprocesserna inom området är det svårt att förutse hur de sammantagna konsekvenserna kommer att påverka rättstillämpningen och de berörda myndigheternas arbete.

4.4.2 Uppgiftsskyldigheten ska avse vissa särskilt angivna uppgifter

Bedömningen om en person saknar rätt att vistas i Sverige ska grunda sig i information som myndigheten förfogar över och uppgiftsskyldigheten begränsas till en särskild personkrets och särskilda uppgifter. Utredningen föreslår att uppgiftsskyldigheten ska omfatta *uppgifter som den utlämnande myndigheten förfogar över*. Det framhålls att myndigheterna inte ska genomföra egna efterforskningar enbart för att uppfylla denna skyldighet. Däremot är den föreslagna definitionen av vad som räknas som uppgifter myndigheten förfogar över alltför bred och riskerar att leda till osäkra bedömningar.

Betänkandets förslag är utformat så att det i princip kan inkludera allt från formella registeruppgifter till lösa anteckningar och tillfälliga observationer. Om det inte görs en tydligare avgränsning av vilka typer av uppgifter som ska omfattas, riskerar informationsutbytet att bli för omfattande och inkludera information som inte är relevant för bedömningen av en persons vistelserätt. Även om avsikten inte är att sprida känsliga personuppgifter i onödan, kan det faktum att en myndighet anser att en person saknar rätt att vistas i Sverige i sig vara en känslig uppgift. Om sådan information sprids felaktigt eller för tidigt, kan det få allvarliga konsekvenser för den berörda personen. Det är därtill oklart i vilken utsträckning de utlämnande myndigheterna har en skyldighet att verifiera riktigheten i de uppgifter de "förfogar över" innan de delas vidare.

Utöver detta kan informationsskyldigheten därtill omfatta uppgifter som härrör sig från sidoinformation. Sveriges Stadsmissioner anser att de särskilt angivna uppgifterna är allt för omfattande sett till syftet, därtill är spridande av känsliga uppgifter på det sätt som föreslås oroande.

4.4.3 Uppgifterna ska lämnas till en av de verkställande myndigheterna.

Sveriges Stadsmissioners uppfattning är att utlämnande av uppgifter till en av de verkställande myndigheterna utan att den utlämnande myndigheten ges möjlighet att göra en intresseavvägning innebär en alltför rigid och rättssäkerhetsmässig problematisk konstruktion. Det medför en risk att känsliga personuppgifter sprids utan tillräcklig kontroll och transparens, vilket strider mot principerna i EU:s dataskyddsförordning.

4.6.1 När ska en skyldighet att lämna uppgifter inträda?

Skyldigheten att lämna uppgifter inträder när det finns "anledning att anta" att en person saknar rätt att vistas i Sverige. Dock saknas en mer preciserad definition av vad som utgör denna "anledning att anta" och hur bedömningen ska göras. Utredningen ger visserligen exempel på relevanta omständigheter och framhåller att den utlämnande myndigheten ska göra en sammanfattande bedömning av samtliga kända förhållanden i det enskilda fallet. Detta innebär dock att bedömningen riskerar att bli situationsberoende och bero på en diskretionär prövning av den enskilda myndigheten, vilket ökar risken för godtycklig subjektivitet samt en inkonsekvent tillämpning mellan olika myndigheter och i skilda fall.

Även om betänkandet klargör att bedömningen ska baseras på information som myndigheten erhållit inom ramen för sin egen verksamhet, specificerar det inte vilka kriterier som ska ligga till grund för antagandet, vilket utgör grunden för skyldigheten. Detta innebär att det saknas en tydlig reglering av vilka former av information som kan användas för att anta att en person saknar uppehållstillstånd.

Ett förslag som inte tydligt preciserar de rättsliga kriterierna riskerar att leda till bristande rättssäkerhet. Om det inte klart framgår i lag när skyldigheten att lämna uppgifter inträder, blir det svårt för myndigheter att tillämpa lagen korrekt. Det

skapar också osäkerhet för enskilda, som kan ha svårt att förstå sina rättigheter och hur lagstiftningen påverkar dem.

Den föreslagna regleringen, där informationsskyldigheten grundas på "anledning att anta", uppfyller därmed inte kraven på objektiva, tydliga och rättssäkra kriterier. Den vaga formuleringen ger stort tolkningsutrymme för de utlämnande myndigheterna, vilket kan resultera i rättsosäker handläggning och godtyckliga bedömningar.

Om en uppgiftsskyldighet baseras på ett så vagt kriterium som "anledning att anta", finns en risk att personuppgifter behandlas i situationer där den lagliga grunden är oklar eller där behandlingen inte uppfyller kraven för hanteringen av personuppgifter.

Betänkandet behandlar frågor om dataskydd och sekretess mer ingående i bilaga 1, men saknar en utförlig analys av hur kriteriet "anledning att anta" förhåller sig till specifika GDPR-artiklar i avsnitt 4.6.1. Detta innebär att frågan om informationsutbytet är förenligt med gällande dataskyddslagstiftning inte är tillräckligt utredd.

4.6.2 Vilka uppgifter ska lämnas?

Sveriges Stadsmissioner anser att utlämnande av uppgifter till en av de verkställande myndigheterna utan att den utlämnande myndigheten ges möjlighet att göra en intresseavvägning innebär en alltför rigid och rättssäkerhetsmässigt problematisk konstruktion. Det medför en risk att känsliga personuppgifter sprids. Den föreslagna uppgiftsskyldigheten innebär att en bred kategori av personuppgifter, inklusive namn, födelsetid, medborgarskap, adress, kontaktuppgifter och redogörelser för omständigheter, och det som ligger till grund för antagandet om att en person saknar tillstånd att vistas i Sverige, samt eventuella sidouppgifter ska samlas in och överföras mellan myndigheter. Även om det anges att endast uppgifter som myndigheten redan förfogar över ska lämnas kan skyldigheten och omfattningen i sig medföra direkta och oproportionerliga intrång i den personliga integriteten.

För att upprätthålla rättssäkerheten är det av central betydelse att en enskild individ, vars uppgifter kan komma att, eller har vidarebefordrats till en verkställande myndighet, får tydlig och konkret information om detta. Det är även nödvändigt att personen ges insyn i de skäl och den rättsliga grund som motiverat överföringen av uppgifterna. Utredningen klargör dock inte huruvida en sådan informationsskyldighet till den enskilda kommer att se ut.

4.4.4 Uppgiftsskyldigheten ska avse vissa särskilt utpekade myndigheter 4.6.4 Vilka myndigheter ska vara skyldiga att lämna uppgifter?

Konsekvenser av en informationsplikt

En informationsplikt medför omfattande negativa följder som inte står i proportion till den avsedda effekten. Detta innebär att ett sådant förslag måste analyseras utifrån dess konsekvenser för enskilda individer, samhället i stort och tilliten till offentliga institutioner. Sveriges Stadsmissioners bedömning är att de föreslagna

åtgärderna kräver en mer omfattande och djupgående analys än den som presenteras i betänkandet.

De direkta och indirekta följderna av en uppgiftsskyldighet, även med de föreslagna avgränsningarna, kan leda till oproportionerliga intrång i den personliga integriteten, urholka tilliten mellan individer och offentliga aktörer samt indirekt påverka tillgången till grundläggande rättigheter och välfärdstjänster för utsatta grupper. Det finns en påtaglig risk att individer utan uppehållstillstånd avstår från att utnyttja sina grundläggande rättigheter och stöd i en sådan omfattning att detta snarare blir regel än undantag.

Att införa en informationsplikt kan även få långtgående konsekvenser för det offentliga förtroendet. För de myndigheter som föreslås omfattas av informationsplikten finns en tydlig risk att förtroendet mellan dessa myndigheter och de individer som söker deras stöd allvarigt försämras. Oavsett att informationsskyldigheten endast omfattar vissa myndigheter, finns en risk att personer som påverkas av förslagen eller som tror sig göra det, avstår från all myndighetskontakt, inklusive med hälso- och sjukvården, skolan, socialtjänsten och bibliotek.

Människors rädsla för att kontakta myndigheter riskerar därmed att sprida sig och spilla över på fler offentliga aktörer, myndigheter som inte omfattas av informationsplikten, vilket varken gynnar samhället eller de individer som behöver stöd. Den minskade tilliten kan även påverka myndigheternas förmåga att utföra sina ordinarie uppdrag effektivt.

Sveriges Stadsmissioners erfarenheter av konsekvenserna

Stadsmissionen möter regelbundet människor som av olika skäl är rädda för att kontakta myndigheter. 2023 fick vi, via deltagare i Stadsmissionens verksamheter information om att personer utan uppehållstillstånd fått besked om att deras uppgifter skulle rapporteras till polismyndigheten, eftersom det införts en informationsskyldighet. De här beskeden fick de när de var på läkarbesök, sina barns skolor och hos andra offentliga aktörer. De offentliganställda ifråga hade högst troligt hört någonstans om en informationsskyldighet gällande offentliganställda, trots att ingen sådan fanns. Stadsmissionen är inte ensam om att ha nåtts av liknande rapporter, vilket innebär att det sedan ett par år finns offentliganställda som uppfattat att det finns en gällande informationsplikt och att de omfattas av den. Om en informationsskyldighet ska föreslås är det också utifrån detta mycket viktigt att de bestämmelser som ligger till grund för en informationsskyldighet inte är förenade med oklarheter och utrymme för tolkningar. En införd informationsskyldighet riskerar att medföra stora, svåra och omfattande konsekvenser. Utöver att det kan bli svårare att nå personer som saknar uppehållstillstånd riskerar de föreslagna bestämmelserna att leda till ökad marginalisering och social utestängning.

Särskilda konsekvenser för barn och deras rättigheter

Barn och deras familjer som vistas i Sverige utan tillstånd kan av rädsla för att uppgifter lämnas till polisen avstå från kontakt med centrala samhällsfunktioner såsom hälso- och sjukvård samt socialtjänst, vilket direkt påverkar barns rättigheter.

Principen om tydlig åtskillnad mellan myndigheter som arbetar med barnskydd och migrationskontroll, vilket FN:s barnrättskommitté rekommenderar, upprätthålls inte genom förslaget. Informationsskyldigheten hos andra myndigheter påverkar barns situation på ett sätt som inte innefattar någon individuell bedömning av barnets behov.

Betänkandet argumenterar för att barnets bästa redan har beaktats vid beslut om uppehållstillstånd och återvändandeprocessen, och att eventuella negativa följder av ett avvisnings- eller utvisningsbeslut snarare är en konsekvens av gällande regler för uppehållstillstånd i Sverige. Detta synsätt innebär att utredningen enbart beaktar beslutet om uppehållstillstånd i sin barnkonsekvensanalys och inte de konsekvenser som själva verkställigheten av en utvisning kan få för barn. Sveriges Stadsmissioner vill framhålla att barns rättigheter ska säkerställas i alla beslut som rör barn, där barnets bästa ska bedömas och beaktas i varje enskilt fall (artikel 3 i FN:s barnkonvention).

Vi menar att utredningen borde ha genomfört en barnkonsekvensanalys av de föreslagna åtgärderna för att verkställa utvisningar och anser därför att proportionalitetsbedömningen inte är tillräcklig.

Uppgiftsskyldighetens effekter kan i vissa fall innebära att personer hålls kvar i papperslöshet och att det övergripande målet med flertalet av de pågående lagstiftningsåtgärderna får direkt motsatta effekter. Ett exempel är barn som föds i Sverige där en förälder saknar uppehållstillstånd. För att föräldern som saknar uppehållstillstånd ska kunna legalisera sin vistelse är en folkbokföring av barnet och en registrering av föräldern som barnets vårdnadshavare en del av den ansökan som sedan lämnas till Migrationsverket. Skatteverkets förelagda informationsskyldighet kan alltså medföra att barn och deras föräldrars möjlighet att söka uppehållstillstånd hindras eller försvåras, och att deras rätt till privat- och familjeliv kränks. Indirekt innebär också Skatteverkets utökade informationsskyldighet risker som kan aktualiseras när barn fötts på sjukhus eftersom Skatteverket får information om detta via hälso- och sjukvården. Det kan i sig få följder som medför att blivande föräldrar undviker att söka förlossningsvård och att barn inte registreras hos Skatteverket, och därmed kan förbli okända för myndigheterna. Konsekvenserna kan bli allvarliga, både ur folkhälsosynpunkt och för den enskildes rätt till vård.

Om Migrationsverket har tillgång till information om en person utan tillstånd som också har barn i Sverige (med eller utan uppehållstillstånd), kan ett utökat informationsutbyte inom myndigheten leda till att familjens situation som helhet påverkas. Även om informationen inte direkt kommer från skola eller vård, kan den samlade bilden leda till beslut som har orimliga konsekvenser för barnet, exempelvis genom att föräldrarnas avlägsnande påskyndas, vilket kan leda till separation och psykisk påfrestning för barnet som inte är proportionerligt.

Även om utredningen har valt att undanta skola, hälso- och sjukvård samt socialtjänsten från en generell uppgiftsskyldighet för att skydda barn och deras rättigheter innebär det inte nödvändigtvis att "orimliga effekter" för barn inte kan uppstå i andra situationer där en uppgiftsskyldighet föreslås.

Informationsutbyte med verkställande myndigheter kan med det aktuella förslaget påverkas negativt. Trots att skola, vård och socialtjänsten undantas från *direkt*

uppgiftsskyldighet till de verkställande myndigheterna kan den föreslagna informationsskyldigheten komma att påverka den samverkan som föreligger mellan exempelvis socialtjänst och en informationsskyldig myndighet, och medföra negativa effekter för barn.

Utöver följd effekter som kan uppstå när myndigheter samverkar som direkt kan påverka kärnan i deras arbete kan förslagen få följd effekter som påverkar stora delar av civilsamhället. Exempelvis tar Stadsmissionens verksamheter och butiker emot personer som dömts till samhällstjänst, och samtidigt finns det deltagare, besökare och kunder som saknar uppehållstillstånd. En kriminalvårdsanställd med kännedom om detta kan med den föreslagna bestämmelsernas utformning bedömas ha en informationsskyldighet. För det fall lagförslaget genomförs utan ändringar innebär detta omfattande negativa följd effekter för både civilsamhället, myndigheter, individer som inte omfattas av myndigheternas informationsskyldighet och individer som saknar uppehållstillstånd och som av rädsla håller sig undan från att sova inomhus på akutboenden som tillhandahålls av ideella aktörer.¹ Idéburna aktörer med verksamheter för barn och unga med insatser som bland annat inriktar sig på brottsförebyggande åtgärder genom samverkan med myndigheter kan behöva avsluta arbetet, eftersom det kan finnas besökare som är rädda då verksamhetens samverkanspartner har en informationsskyldighet.

Sveriges Stadsmissioner noterar att Ekobrottsmyndigheten och Åklagarmyndigheten endast föreslås lämna uppgifter på begäran, bland annat med argumentet att de har en begränsad tillgång till relevant information och att den information de har ofta kommer från de verkställande myndigheterna. Vi ifrågasätter inte detta i sig, men det understryker behovet av en konsekvent och transparent logik rörande uppgiftsskyldigheten, bedömningar som ligger till grund för informationsöverföring och valet av vilka myndigheter som ska omfattas av vilken typ av uppgiftsskyldighet.

4.6.5 En kompletterande skyldighet att lämna uppgifter på begäran

Sveriges Stadsmissioner avstyrker förslaget. Utredningen föreslår en utökad skyldighet att lämna uppgifter på begäran, vilket innebär att en ny sekretessbrytande bestämmelse ska möjliggöra för verkställande myndigheter att inhämta information om en utlänning från andra myndigheter vid behov. Detta skapar en omfattande möjlighet för staten att ingripa i enskildas personliga angelägenheter. Även om argumentet att verkställande myndigheter kan behöva mer information eller har kännedom om att en annan myndighet besitter relevanta uppgifter kan vara legitimt, saknas en tydlig avgränsning av i vilka situationer denna befogenhet ska få tillämpas och vilka typer av uppgifter som kan omfattas. Avsaknaden av en sådan avgränsning innebär en betydande risk för godtyckliga och oproportionerliga informationsinhämtningar.

---

¹ [1] Uppgifter om att en person regelbundet vistas på ett särskilt härbärge eller motsvarande omfattas av uppgiftsskyldigheten, SOU 2024:80 s. 219.

Frågan om huruvida uppgiftsskyldigheten ska regleras i lag eller förordning resulterar i en slutsats att den bör lagregleras, bland annat med hänsyn till skyldighetens omfattning och dess potentiella intrång i den personliga integriteten beroende på vilka myndigheter som omfattas.² Även om detta argument har en viss tyngd utifrån ett formellt rättsligt perspektiv, adresserar det inte det grundläggande problemet med själva integritetsintrånget. Oavsett om skyldigheten regleras i lag eller i förordning kvarstår frågan om dess proportionalitet och förenlighet med grundläggande rättsprinciper.

4.7.1 Ökad personuppgiftsbehandling. 4.7.2 Olika typer av personuppgifter kommer att behandlas 4.7.3 Omfattningen av personuppgiftsbehandlingen

Utredningen konstaterar att personuppgiftsbehandlingen kommer att öka, vilket står helt klart utifrån förslagen om informationsskyldighet. Sveriges Stadsmissioner ser dock inte till skillnad från betänkandets slutsatser, att det självklart rör sig om relativt harmlösa uppgifter på det sätt som utredningen bedömer. Därtill ska även sidoinformation delas, och vad detta kan medföra är inte klart specificerat. Därmed finns risker för att en omfattande mängd uppgifter sprids och hanteras på ett sätt som kan vara mycket svårt att kontrollera, och för den enskilde att få någon kännedom om. Personuppgiftsbehandlingen anges beröra en avgränsad målgrupp. Målgruppen är dock *alla som kan antas* sakna uppehållstillstånd, inte enbart personer som saknar uppehållstillstånd, vilket anges i betänkandet. Förslaget är utformat på ett sätt som gör att det även kan omfatta personer som faktiskt har rätt att vistas i landet, eftersom det grundas på ett antagande om en rättslig status snarare än på ett fastställt förhållande. En analys som inte beaktar vilken grupp som faktiskt omfattas medför att integritetsintrångets omfattning blir felaktig.

5. Nytt regelverk för inre gränskontroller

Sveriges Stadsmissioner avstyrker förslagen i kapitel fem. Det nuvarande regelverket i 9 kap. 9 § tredje stycket utlänningslagen stipulerar att inre utlänningskontroll förutsätter antingen grundad anledning att anta att utlännen saknar rätt att uppehålla sig i landet eller att det annars finns särskild anledning till kontroll. Förslaget om att ersätta de två nuvarande kraven med ett enda, nämligen *anledning att anta* att en utlännings saknar rätt att vistas i landet, med särskild hänsyn till iakttagelser på platsen och vad som framkommit i övrigt riskerar att människor utsätts för integritetskränkande åtgärder utan skäl. Utredningen konstaterar att nuvarande bestämmelser om inre utlänningskontroll upplevs som svårtolkade och svåra att tillämpa. Problematiken bottnar i att reglerna syftar till att identifiera personer utan uppehållstillstånd, samtidigt som det i praktiken är omöjligt att visuellt avgöra om en individ har rätt att vistas i landet. Enligt utredningen baseras beslut om kontroll huvudsakligen på underrättelseinformation och andra relevanta uppgifter snarare än på en individs uppförande vid kontrolltillfället.

---

²Vissa åtgärder för stärkt återvändandeverksamhet och utlänningskontroll, SOU 2024:80, s. 172

Även det andra grundläggande kravet för inre utlänningskontroller, *en särskild anledning*, medför som det beskrivs inga klara och objektivt användbara kriterier. Den nuvarande regleringen kan med andra ord medföra betydande risker både subjektiva och godtyckliga inre utlänningskontroller.

Då kriterier som utseende, namn eller språk i praktiken ges betydelse, även om det sker i kombination med andra omständigheter, uppstår en påtaglig risk för att enskilda individer utsätts för integritetskränkningar. Denna metodik skapar även en ökad risk för etnisk diskriminering och rasprofilering. Grundprincipen att kontroller ska utföras rättssäkert och objektivt, utan att komma i konflikt med diskrimineringsförbuden i regeringsformen, Europakonventionen och FN:s barnkonvention, är mycket svår att upprätthålla inom ramen för de föreslagna förändringarna.

Utredningen föreslår en sänkning av beviskravet för att inre utlänningskontroll ska få genomföras. Det föreslagna kravet, "anledning att anta", innebär ett lågt beviskrav där det endast krävs konkreta omständigheter som ger skäl att tro att en person saknar rätt att vistas i Sverige. Sveriges Stadsmissioner delar inte utredningens bedömning att denna förändring innebär ett förtydligande av lagstiftningen, eftersom det fortsatt saknas vägledning i lagtext och förarbeten om vilka faktorer som ska beaktas för att beviskravet ska anses vara uppfyllt.

Därutöver föreslås ett förtydligande av reglerna om kvarhållande med tvång, möjligheten att kalla enskilda till utredning och utökade befogenheter att genomföra kroppsvisitationer. Omöjligheten att visuellt avgöra vem som saknar uppehållstillstånd kvarstår i detta sammanhang. Åtgärderna kommer därmed drabba både svenska medborgare och icke-medborgare med uppehållstillstånd, som blir föremål för integritetskränkande åtgärder.

Om en persons identitet inte kan fastställas vid en inre utlänningskontroll kan det inte heller avgöras om personen befinner sig i Sverige utan tillstånd, eftersom identiteten först måste fastställas innan en sådan bedömning kan göras. Det medför att också personer med uppehållstillstånd, uppehållsrätt eller medborgarskap i Sverige kan utsättas för en ökad risk för grundlagsstridiga kroppsliga ingrepp, i strid med 2 kap. 6 § regeringsformen.

Att vid en inre utlänningskontroll få sin mobiltelefon genomsökt eller omhändertagen utgör ytterligare en allvarlig integritetskränkning och kan medföra omfattande praktiska konsekvenser, såsom begränsad möjlighet att kommunicera med anhöriga eller använda kollektivtrafik.

Vidare berör betänkandet frågan om husrannsakan i samband med inre utlänningskontroll och föreslår vissa ändringar i utlänningslagen som indirekt kan påverka möjligheten att genomföra husrannsakan. Tidigare utredningar, såsom Återvändandeutredningen, har bedömt att bestämmelserna i 20 § polislagen är tillämpliga även vid inre utlänningskontroller när syftet är att eftersöka pass och andra identitetshandlingar. Då dessa regler ansågs ändamålsenliga och proportionerliga lämnades inga förslag om särskilda regler för husrannsakan vid inre utlänningskontroll. Det konstaterades även att en husrannsakan är en ingripande åtgärd, särskilt i en bostad, och att ett sådant ingripande kan påverka även personer som inte är föremål för kontrollen. Införandet av en möjlighet att

genomföra husrannsakan enbart på grund av misstanke om olovlig vistelse bedömdes därför som alltför långtgående och i strid med proportionalitetsprincipen.

Betänkandet föreslår nu en ändring i 9 kap. 4 a § utlänningslagen som reglerar omhändertagande av pass och identitetshandlingar vid inre utlänningskontroll. Förslaget innebär att orden "som har påträffats vid kontrollen" utgår från bestämmelsens första stycke. Syftet med denna ändring är att tydliggöra att ett beslut om omhändertagande av handlingar inte förutsätter att dessa redan har påträffats vid beslutstillfället. Förändringen innebär således att Polismyndigheten, när ett beslut om omhändertagande har fattats, har befogenhet att genomföra en husrannsakan i syfte att eftersöka handlingarna, under förutsättning att kriterierna i 20 § polislagen är uppfyllda.

Även om betänkandet inte föreslår en ny, särskild reglering av husrannsakan vid inre utlänningskontroll, innebär den föreslagna ändringen i 9 kap. 4 a § utlänningslagen en potentiell utvidgning av möjligheten att genomföra husrannsakan i dessa situationer. Genom att formuleringen "som har påträffats vid kontrollen" utgår, öppnas möjligheten att i större utsträckning genomföra husrannsakan efter handlingar som misstänks finnas hos den kontrollerade individen. Detta kan leda till att husrannsakan genomförs i fler fall än vad som tidigare varit möjligt, vilket aktualiserar frågor om proportionalitet, rättssäkerhet och skyddet för den personliga integriteten

Sammanfattningsvis innebär de föreslagna förändringarna en ökad risk för rättsosäkerhet och godtyckliga ingripanden, samt en utvidgning av polisens befogenheter som kan få långtgående konsekvenser för enskilda individer. Särskilt i fråga om inre utlänningskontroller och den potentiellt ökade användningen av husrannsakan krävs en noggrann avvägning mellan effektivitetsargument och de rättssäkerhetsprinciper som ska garantera skyddet för individens fri- och rättigheter.

6. Ytterligare tvångsmedel för att klarlägga en utlännings identitet

Sveriges Stadsmissioner avstyrker förslagen i kapitel sex. Vi ifrågasätter att de behov som utredningen utmålar är av sådan omfattning att de motiverar införandet av integritetskränkande tvångsmedel. Vi ifrågasätter att de behov som utredningen utmålar är av sådan omfattning att de motiverar införandet av den sortens integritetskränkande tvångsmedel. Vi ifrågasätter vidare att de föreslagna befogenheterna i praktiken kan åtgärda de problem som betänkandet identifierat, i synnerhet under ansökningsprocessen och vid verkställighet. Mot bakgrund av att det inte visats att det finns ett verkligt behov av de rättighetsinskränkande åtgärderna och att det starkt kan ifrågasättas att de föreslagna åtgärderna över huvud taget kommer att vara effektiva, anser vi att förslagen inte uppfyller kravet på proportionalitet eller nödvändighet.

Sveriges Stadsmissioner anser fortsatt att det är problematiskt med den vaga formuleringen kring när tvångsmedlen får användas, nämligen när det anses "nödvändigt". Denna otydlighet riskerar att leda till godtyckliga och oproportionerliga tillämpningar, vilket paradoxalt nog utredningen själv pekar på i andra sammanhang. Det är även högst bekymmersamt att det antyds att tvångsmedlen kan användas även när identiteten inte är huvudfrågan.

Vidare ser vi med oro på att dessa integritetskränkande befogenheter kan användas i samband med inre utlänningskontroller som i sig saknar tydliga rättssäkerhetsgarantier. Även om det stipuleras att tvångsmedlen inte enbart får ske på grund av en inre utlänningskontroll, kvarstår farhågan för en kumulativ godtycklighet, särskilt då utredningen själv konstaterar att kopplingen mellan tvångsåtgärden och dess effekt är oklar i detta skede.

Särskilt allvarligt är avsaknaden av en tydlig åldersgräns och explicita proportionalitetskrav för barn. Att barn kan bli föremål för kroppsvisitation för att hitta telefoner och till och med tvingas att låsa upp dem med biometriska metoder är enligt vår mening oacceptabelt.

Även om det föreslås en möjlighet att överklaga beslut om omhändertagande till migrationsdomstol, ifrågasätter vi om detta i praktiken kommer att utgöra ett tillräckligt skydd, särskilt med tanke på de potentiella integritetsintrången och de frågetecken som kvarstår kring hur väl lagstiftningen överensstämmer med GDPR och EKMR. Vi befävar att den praktiska tillämpningen inte kommer att leva upp till intentionerna i dessa avseenden.

Sammantaget anser Sveriges Stadsmissioner att de föreslagna befogenheterna innebär allvarliga risker för den personliga integriteten, särskilt för utsatta individer och barn, och att nödvändigheten och proportionaliteten inte är tillräckligt utredda och säkerställda. Vi uppmanar därför än en gång till en omprövning av dessa förslag.

7. Utökad användning av fingeravtryck och fotografier i utlänningsärenden

Sveriges Stadsmissioner avstyrker förslagen om ökad användning av fingeravtryck, fotografier och uppgifter i Migrationsverkets register som behandlas i betänkandets kapitel sju och vill lägga till följande: Utredningen föreslår utökade möjligheter för myndigheter att kontrollera identiteten på personer som vistas i Sverige. Förslaget motiveras med behovet av att stärka statens kontrollfunktioner, men vad som inte adresseras är hur detta påverkar rätten till skydd för personer på flykt.

Genom att ytterligare förstärka tekniska kontrollåtgärder finns en uppenbar risk att fokus förskjuts från grundläggande humanitära principer. Skyddet för personer som söker asyl riskerar att hamna i skymundan när resurser i allt högre grad allokeras till övervakning och registrering. Kritiken mot den svenska asylprocessen är redan omfattande, och en intensifierad kontrollapparat kan försvaga asylrätten ytterligare. Åtgärder som fotografering, fingeravtrycksregistrering och utökad samkörning av register kan innebära en gradvis urholkning av rättssäkerheten i asylförfarandet.

Förslaget att sänka åldersgränsen för registrering av fingeravtryck väcker också allvarliga frågor om personlig integritet och barns rättigheter. Att genomföra sådana ingrepp i barns liv utan tydliga skyddsbarriärer går emot barnkonventionens grundläggande principer, särskilt rätten till icke-diskriminering och barnets bästa.

Vidare saknas en tydlig proportionalitetsbedömning när det gäller förslaget att ge Säkerhetspolisen direktåtkomst till Migrationsverkets register.

Dessutom innebär en mer omfattande samkörning av myndighetsregister en risk för ökad misstro gentemot myndigheter och en successiv utvidgning av övervakningen. När sådana system byggs ut utan tillräcklig insyn och kontroll, kan de leda till att grundläggande rättigheter hamnar i skymundan till förmån för ett säkerhetspolitiskt perspektiv. I praktiken riskerar asylrätten att urholkas och ersättas av en modell där övervakning och registrering blir viktigare än att säkerställa skydd och rättssäkerhet för de mest utsatta.

12. Provtagning inför verkställighet av avlägsnandebeslut

Sveriges Stadsmissioner avstyrker förslaget i betänkandets kapitel 12 vad avser provtagning för vissa sjukdomar i syfte att kunna verkställa beslut om avvísning, utvisning eller överföring.

Vår främsta invändning grundar sig i de betydande intrång i den personliga integriteten som en lag om obligatorisk provtagning innebär. Även om förslaget anger att beslutet om provtagning ska vara skriftligt och motiverat samt kunna överklagas till migrationsdomstol, kvarstår det faktum att det handlar om ett tvångsförfarande som påtvingas enskilda i en redan utsatt situation.

Vår uppfattning är att analysen också är bristfällig och haltar något, exempelvis jämförs den beskrivna situationen i utredningen vid flera tillfällen med att hälso- och sjukvården idag bistår polismyndigheten med provtagning av personer misstänkta för trafiknykterhetsbrott. Vi ser inte att det är en relevant jämförelse då dessa åtgärder baseras på misstanke om brott. Den föreslagna bestämmelsen har till syfte att undanröja hinder för utvisning, vilket är en helt annan situation. Att detta skulle vara ett reellt och omfattande problem visas inte genom att redogöra för hur många utvisningar som hindrades under covid-19-pandemin, vilket ytterligare visar på förslagets oproportionalitet.

Betänkandet redogör inte för vilken typ av sjukdom och därför inte heller vilken typ av provtagning som kan bli aktuell, och beaktar inte i tillräcklig mån att provtagningar kan utgöras av olika kroppsliga ingrepp där vissa är mer integritetskränkande än andra. Då det inte anges någon gräns för i hur integritetskränkande den icke-medicinskt grundade provtagningen får vara, ser vi att det inte är försvarligt att lagstadga om de föreslagna ändringarna. Vi ställer oss också frågan om den föreslagna typen av provtagning under tvång kan bryta mot läkares och sjuksköterskors yrkesetiska koder om att verka för patientens bästa, och vill betona risken för att yrkesetisk stress att tvingas delta i tvångsåtgärder på icke-medicinska grunder.

Vidare ifrågasätter vi proportionaliteten i förslaget. Enligt betänkandet är syftet med lagen att avhjälpa hinder för utvisning som uppstår när länder ställer krav på redovisning av provsvar för vissa sjukdomar, Betänkandet framhåller intresset av att upprätthålla ett fungerande verkställighetsarbete även under en pandemi, och att detta väger tungt i förhållande till det ingrepp i den personliga integriteten som en möjlighet till provtagning med tvång innebär. Betänkandet anger dock att det inte går att dra någon slutsats i vilken utsträckning verkställighetsarbetet förhindrades av den anledning att en enskild inte ville låta sig testas för Covid-19

under coronapandemin. Vi ifrågasätter därför nödvändigheten av förslaget, särskilt sett till det stora intrång en provtagning med tvång kan innebära för enskildas fri- och rättigheter. Vidare ifrågasätter vi rimligheten i att svensk lagstiftning ska ta höjd för och anpassas till andra länders framtida och eventuella inreseregler. Syftet med förslaget framstår därmed som spekulativt och oförutsägbart.

Även om utredningen noterar att beslut om tvångsundersökning enligt smittskyddslagen fattas av förvaltningsrätten på ansökan av smittskyddsläkaren, med hänvisning till det betydande integritetsintrånget, så föreslås i detta fall att beslut om provtagning ska fattas av den verkställande myndigheten, det vill säga Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen. Vi anser att ett sådant beslut, som innebär ett tvångsförfarande av medicinsk natur, borde förbehållas en oberoende rättslig instans för att säkerställa rättssäkerheten och skyddet av den enskildes grundläggande rättigheter.

Att den verkställande myndigheten själv får besluta om tvångsåtgärder i detta avseende riskerar att undergräva förtroendet för processen. Det föreslås att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen ska kunna fatta beslut om provtagning med tvång som utförs av legitimerad läkare eller sjuksköterska, i syfte att möjliggöra utvisning. Provtagningen får ske när utlämning hålls i förvar, är omhändertagen enligt utlämningslagen eller LSU, och om intagen på kriminalvårdsanstalt. Polisen får använda de polisiära befogenheter som följer av polislagen för att provtagning ska kunna ske, dvs. våld. Sjukvårdspersonal ska även vara skyldiga att bistå polisen enligt patientsäkerhetslagen. Det ska också finnas en uppgiftsskyldighet från polisen till sjukvården om att beslut om provtagning fattats, och från sjukvården till polisen med provresultatet. Provtagningen räknas som hälso- och sjukvård men ska inte omfattas av hälso- och sjukvårdslagen.

Vi är även kritiska till den sekretessbrytande utlämningen av provsvar som beskrivs som följd av provtagning under tvång. Utredningen beskriver att de överlämnade uppgifterna kommer omfattas av sekretess med samma styrka hos Polismyndigheten och Säkerhetspolisen som inom hälso- och sjukvården, vilket vi ifrågasätter eftersom detta inte är förenligt med att lämna ut uppgifter till tredje part, i detta fall mottagarland och flygbolag. Vi ser en överhängande risk för de undanträngningseffekter som beskrivs i utredningen och att resursfördelningen inte är etiskt och medicinskt försvarbar, och ställer oss negativ till att under en eventuell framtida pandemi ska en del av hälso- och sjukvårdens resurser gå till integritetskränkande och icke-medicinska åtgärder av friska individer. Under covid-19-pandemin blev det tydligt hur viktigt de vårdande resurserna var.

Vi anser att de integritetsmässiga invändningarna och tveksamheterna kring proportionalitet och effektivitet väger tyngre än de potentiella fördelarna med förslaget. Vi avstyrker därför bestämt införandet av en lag om provtagning för vissa sjukdomar inför verkställighet av avlägsnandebeslut i den föreslagna formen. Utredningen menar att integritetsintrånget av provtagning under tvång är så stort att huvudregeln ska vara att personen ska ha uppnått 18 års ålder. Det bedöms enligt utredningen inte förenligt med FN:s barnkonvention att utföra provtagning under tvång av barn, vilket vi instämmer i. Förslaget är dock att tvångsåtgärderna ska kunna utföras i vissa situationer, till exempel vid utvisning på grund av brott, även på barn mellan 15 och 18 år. Vi vill uppmärksamma att alla människor under 18 års ålder är barn, med särskilda rättigheter enligt FN:s barnkonvention som gäller som svensk lag sedan år 2020.

Brottsbekämpande insatser får inte åsidosätta eller inskränka barnets mänskliga rättigheter, vilket vi bedömer att betänkandets förslag innebär. Vi ser allvarliga problem med att införa denna typ av integritetskränkande åtgärder, eventuellt med polisiära befogenheter, för en målgrupp med migrationserfarenhet som i högre utsträckning tidigare utsatts för övergrepp av auktoriteter eller tortyr – och därmed riskerar att traumatisera människor ytterligare. Vi är särskilt kritiska till att förslaget, i vissa situationer, även omfattar barn mellan 15 och 18 år, eftersom barn är särskilt sårbara.

Utgångspunkten i verkställandet ska vara att hänsyn tas till barnets bästa och ska ske barnanpassat. Att utredningen anser att ett barn som har fyllt 15 år kan förväntas ha uppnått sådan mognad att hen kan förstå vad som sker och att detta i sig gör integritetsintrånget mindre, håller vi inte med om i detta sammanhang gällande tvångsåtgärder. Det är motsägelsefullt att man bedömer det oproportionerligt med provtagning med tvång på barn i relation till intresset att verkställa utvisningar, men sedan föreslår det för barn som har utvisningsbeslut enligt LSU, säkerhetsärenden eller utvisning på grund av brott. Att göra skillnad på barn och barn genom att säga att intresset av att beslut kan verkställas är betydligt starkare än i övriga fall, och att "ett större intrång i den personliga integriteten kan accepteras" för dessa barn, anser vi bygger på en väldigt kort och svagt underbyggd proportionalitetsavvägning med tanke på graden av intrång det handlar om.

Avslutningsvis vill Sveriges Stadsmissioner än en gång understryka vår starka kritik mot förslaget i betänkandets kapitel 12. Vi anser att intrånget i den personliga integriteten är oacceptabelt stort, särskilt då det rör sig om individer i en utsatt situation. Vidare bedömer vi att proportionaliteten och nödvändigheten av tvångsprovtagning är bristfälligt underbyggd, inte minst i avsaknad av tydliga bevis för att brist på provtagning faktiskt utgjorde ett betydande hinder för verkställighet. Slutligen är vi djupt bekymrade över att beslutsrätten för ett sådant medicinskt tvångsförfarande föreslås ligga hos den verkställande myndigheten snarare än en oberoende rättslig instans, vilket äventyrar rättssäkerheten. Vår ståndpunkt är att de grundläggande rättigheterna och den mänskliga värdigheten måste väga tyngre än de spekulativa fördelar som förslaget eventuellt skulle kunna medföra. Detta gäller inte minst barn, vars särskilda sårbarhet och rättigheter enligt barnkonventionen måste beaktas fullt ut, vilket vi anser att det nuvarande förslaget inte gör.

Proportionaliteten i förslagen

Hur effektiva de föreslagna åtgärderna antas vara har en direkt inverkan på proportionalitetsbedömningen. En åtgärd som inte leder till det avsedda resultatet är per definition oproportionerlig. Att införa inskränkningar i enskildas rättigheter utan att kunna påvisa att åtgärden uppnår sitt syfte utgör ett allvarligt rättssäkerhetsproblem. Om det saknas evidensbaserat stöd för att åtgärderna leder till fler verkställda utvisningar, blir det svårt att argumentera för att de uppfyller proportionalitetsprincipen.

Utredningen menar att en mer omfattande inre utlänningskontroll kan leda till fler träffsäkra kontroller och därmed till att fler personer som saknar rätt att vistas i Sverige kan avvisas. Vidare anges att åtgärderna ger verkställande myndigheter fler verktyg för att påskynda processen. Samtidigt konstaterar utredningen att ett effektivt verkställighetsarbete av avlägsnandebeslut kräver fler samverkande faktorer och att dess förslag inte kan ses isolerade. Åtgärdernas sammantagna effekter är därtill osäkra, då de inte tar hänsyn till avgörande faktorer som individens vilja och möjlighet att samarbeta till verkställigheten eller mottagarländerns samarbetsvilja. Därtill presenteras ingen forskning som visar att de föreslagna lagändringarna kan förväntas bidra till fler utvisningar. Det finns tvärtom en rapport från Röda Korset som visar att införandet av informationsplikt i länder som Tyskland och Storbritannien inte lett till fler utvisningar.³ Om en åtgärd endast förväntas ha en marginell effekt samtidigt som den innebär betydande intrång i enskildas integritet väcks frågan om den verkligen är nödvändig. Åtgärderna riktar sig mot en redan utsatt grupp och riskerar att få negativa effekter och följder som är svåra att överblicka. Informationsskyldigheten kan tur kan leda till att personer avstår från att söka vård, skydd eller annat samhällsstöd. Effekten blir en ökad marginalisering av personer i en redan utsatt position, utan att de åtgärder som presenterats som nödvändiga förväntas resultera i återvändandefrekvens.

Utredningens uppdrag har därtill varit avgränsat till att endast utreda vissa typer av tvångsåtgärder, utan att analysera andra möjliga strategier för ett mer effektivt verkställighetsarbete. Det innebär att mindre ingripande alternativ, som potentiellt skulle kunna vara mer verkningfulla och mindre rättsosäkra, inte har beaktats i tillräcklig utsträckning. En sådan analysbrist gör det svårt att hävda att åtgärderna är de mest proportionerliga lösningarna.

Det är också problematiskt att utredningen själv medger att det inte är möjligt att fastställa i vilken utsträckning förslagen faktiskt kommer att öka antalet utvisningar. Om konsekvenserna av åtgärderna är så osäkra att det inte kan påvisas att de leder till det eftersträvade resultatet, är det svårt att motivera de inskränkningar de medför. En proportionalitetsbedömning kräver att det finns en tydlig koppling mellan åtgärden och dess effekt. När en sådan koppling saknas eller är osäker, blir åtgärden svår att rättfärdiga.

Slutligen måste proportionalitet alltid bedömas även i det enskilda fallet. Även om en åtgärd i teorin skulle kunna leda till ökad effektivitet, måste det säkerställas att den tillämpas med beaktande av individens särskilda situation. En schablonmässig tillämpning riskerar att leda till oproportionerliga konsekvenser för redan utsatta grupper.

Sammantaget visar analysen att betänkandets egna resonemang pekar på osäkerhet kring åtgärdernas effektivitet. Det gör att de föreslagna inskränkningarna i enskildas rättigheter och de negativa konsekvenser som åtgärderna riskerar att medföra inte står i rimligt förhållande till den förväntade nyttan. Sveriges

---

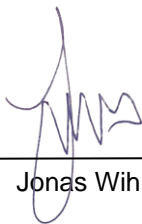
³ [roda-korset-humanitara-konsekvenser-av-informationsplikten.pdf](#)

Stadsmissioner anser att förslagen inte står i proportion till åtgärdens syfte och att de föreslagna åtgärderna måste bedömas som oproportionerliga.

Vi tackar härmed för möjligheten att lämna vårt Remissyttrande över remittering av betänkandet Vissa åtgärder för stärkt återvändandeverksamhet och utlänningskontroll (SOU 2024:80) Diarienummer Ju2024/02572 och hoppas att våra synpunkter beaktas i den fortsatta beredningsprocessen.

Sveriges Stadsmissioner

Jonas Wahlstrand, generalsekreterare